خواستی نەتەوایەتی و ویستی ئۆلیگارشی ..8.. نەجمەدین فارس حەسەن

بەشی هەشتەم /هەشت بەش

بەشی هەشتەم

کرداری کردنەوەی یەکسانی مافی نەتەوەکان .....

مافی یەکسانی نەتەوەکان, دیدگاو بڕواو بۆچوونی جیاوازی لەسەرە. جیاوازی دیدگاکان, پەیوەندی بە پێگە و بەرژەوەندی کۆمەڵایەتی و ئابووری جیاوازەوە هەیە, چونکە هەر دیدگایەك هەڵ ئینجاوی ناو ئاست و پێگەی چینایەتی یە و لەو ڕێگەیەشەوە دەست نیشانی و چۆنییەتی پارێزگاری کردنیان بەرجەستە دەکات. دیدگای مارکسیستەکان جیاوزای بنەڕەتیان لەگەڵ هەڵوەست و بەکرداری کردنەوەی مافی یەکسانی نەتەوەکان لەگەڵ بۆرژوازی و سەرمایەداران و پارتەکانیان هەیە. لە بەرئەوەی مافی یەکسانی نەتەوەکان لەلای مارکسیستەکان, هاوتایی مافی هەموو ئەندامەکی کۆمەڵگایە لە هەموو ڕووەکانی ئابووری و کۆمەڵایەتی و سیاسیەوە. ئەمەش ئەگەر لە دیکتاتۆریەتی پرۆلیتاریا جێ بەجێ نەبێت, کە مەرحەلەیەکی ڕاگوزەرو گواستنەوەی کۆمەڵگای سەرمایەدارییە بۆ سۆسیالیزم و کۆمۆنیزمی زانستی. لە سۆسیالیزم و کۆمۆنیزمی زانستی دا , هیچ پێکهاتەیەکی نەتەوەیی یان ئیپنی و ئاینی و مەزهەبی جیاواز بوونیان نابێت. مرۆڤ دادەمالرێت لەخۆ هەڵکەشان بە پێگەی ئابووری و کۆمەڵایەتی و نەتەوە و ئاین و مەزهەب و ڕەنگی پێست و گەورەیی و بچووکی جەستەیەوە. چونکە پێگەی ئابووری و خاوەندارێتی تایبەتی, دەسەڵاتی چینایەتی لەسەرەتای دروست بووینەوە سەرچاوەی بێ ماف کردن و چەوساندنەوە و جیاوازی کردنی مرۆڤەکانە, هەروەها داڕێژەری سنوورو دەسەڵاتە جیاوازەکانیشە. دەسەڵاتی جیاوازی دەوڵەت و نەتەوەکان, واتە جیاکردنەوە و دژایەتی و هەوەی کۆمەڵێکە بەسەر کۆمەڵە و نەتەوەیەکی تردا. ئەمەش سروشتی بەردەوامی دەسەڵاتی چینایەتییە و لە پێناویدا هەموو ڕێگەیەکی بۆی ئەگیرێتە بەر, ئەویش بەدروستکردنی جیاوازی جێندەری و نەتەوەیی, ناوچەگەرێتی و ڕەنگی پێست و بچوکی و گەورەیی دەسەڵات, سیستمی ئابووری و سیاسی و کۆمەڵایەتی خۆیان پایەدار و

بەردەوام دەکەن.

لەلایەکی ترەوە دیدگای بۆرژوازی و سەرمایەداران، لەبارەی مافی یەکسانی نەتەوەکان، پێدانی مافی یەکسانی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی سەرمایەداران و بۆرژوازی نییە لەگەڵ هەمان چین و توێژی نەتەوەی ژێردەست. لەبەرئەوە ئەمانە هەتا لەدامەزراندنی دەوڵەتیشدا ، جیابوونەوەی نەتەوەکەی لەژێر دەسەڵات وچەپۆکەی نەتەوەی لەسەر دەسەڵات، مافی یەکسان بەئەندامانی نەتەوەکەی نادات و چەوساندنەوەی پەیوەندی کار و سەرمایە، لەنێوان کرێکاران و زەحمەتکێشانی نەتەوەکەی کۆتایی پێ ناهێنێت. ئەمەیش دیدگایەکی جیاواز و لێك دوورن لەگەڵ دیدگای سۆسیالیستی و مارکسیستەکان. دوو هەڵوێست و جۆری جیاوازی بەرجەستەکردنی مافی یەکسانی نەتەوەکانە.

بەم پێیە لە دەوڵەتی سەرمایەداری و بۆرژوازی لیبراڵ و دیموکراسیەکاندا، تەنها لە پرۆسێس کردنی دەوڵەتی نەتەوەدا خۆی دەبینێتەوە، ناتوانێت بەپێی هەلومەرجەکانی نەتەوە، کە لەڕووی جیۆسیاسی و جیۆئابووری و سیستەمی بەرهەم هێنان و توانا سەربازیەکانییەوە دیاری دەکرێت، مافی یەکسان بە نەتەوەکانی دابین بکات. لەبەرئەوەی بۆرژوازی و سەرمایەدارانی هەر نەتەوەیەك بەرژەوەندی لەبوونی کێشەی نێوان نەتەوەکاندا هەیە، یان لەزۆرترین ڕووەوە و لەکاتە جیاوازەکاندا سوود لەکێشەو ململانێی نێوان کرێکاران بەناوی نەتەوە جیاوازەکانەوە وەردەگرێت. لەپێناوی ئەوەی باڵادەستی سەرمایەداران هەر بەبەرقەراری بمێنێتەوە، لەلایەك باڵادەست بێت و کەڵەکەی سەرمایە بکات لە هێزی کاری کرێکاران و ژێردەستەی هەژموونی سیاسەت و ئابووری خۆی دەکات. بۆرژوازی و سەرمایەداران بەخۆیان و هاوچینەکانیان لەپرۆسەی ژیان و سیاسەت و ئابووریدا یەکسانی و هاوتایی خۆیان بەرقەراردەکەن و لەکۆمەڵگادا زاڵی دەکات.

بەم پێیە دەوڵەتی سەرمایەداری و بۆرژوالیبراڵ و دیکتاتۆر و دیموکراسیەکەیان، ناتوانێت مافی یەکسان بە نەتەوەکان دابین بکات. دەوڵەت واتای دەسەڵاتی چینێك بەسەر چینێکی تردا دەگەیەنێت، واتای جیاوازی بەرژەوەندی دەسەڵاتدار و ژێردەستە دەگەیەنێت، مانای بوونی چینە جیاوازەکان دەگەیەنێت. سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم تاکە زامنی بەدەست هێنانی مافی یەکسانی نەتەوەکانە. لەبەرئەوەی سەرچاوەی نەمانی پێگەی جیاوازی کۆمەڵایەتی و ئابووری و سیاسی و چینایەتی یە. چونکە هەر ئەو جیاوازیە چینایەتیانەیە لەکۆمەڵگادا، سەرچاوەی هەموو جۆرە چەوسانەوەیەکن لەناومرۆڤایەتی دا. بەشی

گەورە و هەموو کێشەکانی کۆمەڵگا جیاوازەکان لەسەر ئاستی ڕووی دنیا, پەیوەندی بەبوونی چینەکانەوە هەیە. بەرژەوەندی ئابووری و کۆمەڵایەتی جیاواز, ئەبێتە سەرچاوەی دروست بوونی کێشەی نەتەوایەتی و جەنگی گەورە و خوێناوی بۆ ئەخوڵقێنن, ڕق و کینە لەنێوان نەتەوەکاندا ئەچێنن, لەم هەلومەرجانەش سوود وەردەگرن, بەشێکی تریش کۆڵەگ و ڕیشەی هەر بۆ جیاوازی چینایەتی دەگەڕێتەوە, لەکێشەو ململانێ نێودەوڵەتییەکان , بۆ بەرژەوەندی خۆیان کەلێن و قڵشتی گەورە دەخەنە نێوان دەوڵەتان و نەتەوەکانیانەوە.

بەرژەوەندی ئابووری و پەیوەندی یەکانی مرۆق , هۆکارن بۆ دەستنیشان کردنی مافی یەکسانی نەتەوەکان. لینین واتەنی نابێت هەی ئابووری بەهێز لە بەرچاو نەگیرێت لای مارکسیەکان, لەسەر پرسی نەتەوایەتی, چونکە سۆسیالیزم بەچەی و پێی دەست دەخاتە سەر لایەنی ئابووری. بەهیچ جۆرێك ناتوانیت لایەنی ئابووری لە پەیوەندی یەکسانی نێوان مرۆڤەکان لە بەرچاو نەگیرێت, لە بەرئەوەی لایەنی سەرەکەی دەستنیشانی کردنی مافی یەکسانی نەتەوە و چینەکانە. لە بنەڕەتدا ئەو بنکە و بناغەیە بریتی یە لە بەرهەم هێنان و پڕۆسەسی دابەشکردن و مافی ئابووری سۆسیالیستی , لەسەر بناغە و بنکەو ڕێکخستنێکی ئازاد و یەکسانانە دەبێت. “هەروەها مرۆڤایەتی دەتوانێت چینەکان لەناو ببات. تەنها دوای تێپەڕبوون بەقۆناغێکی گواستنەوە کەبریتی یە لە قۆناغی دیکتاتۆریەتی چینی ستەملێکراو, هەروەها دەتوانێ بگاتە یەکخستنی نەتەوەکان, تەنها بە تێپەڕبوون بەقۆناغێکی گواستنەوە, کەبریتی یە لەقۆناغی ڕزگاربوونی هەموو نەتەوە ستەملێکراوەکان بەتەواوی, واتە قۆناغێك کە تیایدا مافی جیابوونەوە دەستەبەر بکات” (71)

ئەو هەلو مەرج و بارە پراکتیکیەی کەچەپ لەهەرێم و ئێراندا دەیخوێننەوە و بەئاگایی خۆیان ڕێنوێنی دەکرێن و دەیکەن , لەشان خاڵی کردنەوە نەبێت لەئاست ئەرکێکدا, کەدەبێت بگیرێتەبەر لەپێناو لەناوبردنی جیاوازی و چەوساندنەوەی نەتەوایەتیدا, هیچ نی یە, بەجگە لەخۆ بەدوورگرتن و خۆدزینەوە لەپراکتیکێك کەدەبێت بگیرێتە بەر ئەوان بیرو بۆچوونێکیان هەیە کە هەڵقوڵاوی بەوای سۆشیاڵ لیبراڵەکانە لەئەوروپادا, بەم پێیەش یان ئەوەتا چەپ جۆرێك لە نەزانینیان هەیە, ئەم ئەرکە بە چەواشەکاری خستوویانەتە دەستوری کاریانەوە, یان دەیانەوێت خۆیان بەخاوەنی پرسکە بزانن و بشیانەوێت جێ بەجێی نەکەن, واتە بەهەموو حاڵەتەکان دیماگۆجیانە مامەڵە لەگەڵ ئەو پرسەدا دەکەن. چونکە هەموو ئەو کردارانەیان ناتوانێت وەڵامی پراکتیکی کۆمۆنیستە زانسیتەکان بێت, بۆ مافی

یەکسانی نەتەوەکان، هەربۆیە بۆچوونەکانیان هاوتایە لەگەڵ بیروبۆچوونی سیاسیی ئۆلیگارشیەکانی حیزبەکانی هەرێم.

چەپی کوردستانی عێراق و ئێران لەڕابردوودا ئەمەیان ووت و ئێستایش بووەتە سەرەمەشقی بیرکردنەوەیان کە ئەوەیەت (لەباری عەمەلی یەوە ئەم سیاسەتە مانای بەڕێ خستنی بزوتنەوەیەکی سەربەخۆ خوازانە نی یە . ئەم درووشمە دەبێ گۆشەیەك لەئەلتەرناتیقی عەمەلــی (ح.ك.ك)* و بزوتنەوەی شورایی لەکوردستانی عێراق بێت. کەوەڵام بەوەزعی ساغبوونەوە و بێ سەرو سامانی ئەمڕۆدا، دەوترێ، چوارچێوەی عەمەلی طرحکردنــی ئەم دروشمە لەبۆچــوونی ئەمەدا بریتــی یە لە: یەکەم، ڕیفراندۆم و گەڕانەوە بۆ ڕای خەڵك خۆیان. ئەم ڕیفراندۆمە دەبێ بەڕێکەوتنــی “سەرچاوەی ڕەسمی نێونەتەوەیی” بێت تا زیاتر ئەنجامەکانی جێ بەجێ کردن مسۆگەربکەن. بەڵام هەتا ئەگەر ئەمەش عەمەلی نەبێتەوە، دەبێ ئەمە هەر داوای ڕیفراندۆمەکی ئازاد بکەین بۆ ساغکردنەوەی وەزعی کوردستان، ڕای خەڵــك بەبۆچــوونی ئەمە ئیعتباری هەیە.

لە ڕیفراندۆمەکی ئــاوادا ئەمە دەبێ تەبلیــغ بۆ وڵاتەکی سەربەخۆ بکەین) (72) ئەم دیدو بۆچوونەی چەپ ، لەباری پراکتیکیەوە ، دووجۆر تێڕوانین و دیدی جیاوازی لەبارەی سەربەخۆی یەوە هەیە. جۆرێکیان ، وەکو بۆرژوازی نیشتمانی ، باسی ڕزگاری نیشتمانی و سەربەخۆیی سەرمایەی نیشتمانیە، لەبۆرژوازی سەردەست و چەوسێنەر و پەیوەندییەکی ئازاد و سەربەستی سیاسی و ئابووری بۆرژوازی نەتەوەییان داخوازە. ئەم جۆرە جیاخوازییانە شۆڤێنیزم بەرهەم دەنێ، لەبەرئەوەی بۆرژوازی نەتەوەیی و نیشتمانی نان و ڕۆنی لەجیاخوازی نەتەوایەتی و مل ملانێی نەتەوایەتیدا دەست دەکەوێت. هەوڵی لەپێناوی باشتر دەستگرتن بەسەر سەرچاوە ئابوورییەکانی ووڵاتدایە. هەموو ئەمانەیش لەژێرناوی پارێزگاری لەوڵات و نەتەوە و سەرچاوەکانیدا دەیکات. بەمەش جیاوازی نەتەوایەتی و بەرژەوەندییەکانی لەگەڵ ئەوانی تردا قوڵ و توندتر دەکاتەوە و هەوڵ دەدات جیاوازی نەتەوەیی، هەتا ئاستی دروستبوونی گیانی شۆڤێنیزم مل بنێت. زیاتر گیانی خۆپەرستی نەتەوەیی بۆ کرێکاران دروست دەکات و ئەبەخشێت.

جیاوازییەکەی تریشیان تەواو پێچەوانەیە لەگەڵ ئەو جیاوخوازییەی کە بۆرژوازی بۆ خۆی بەدەستی دێنێت. لەبەرئەوەی کرێکاران و کۆمۆنیستەکان ئەبێت خوازیاری ئەو جیابوونەوەیە بن، لەنێوان نەتەوەکانی تر و کورددا. بۆئەوەی بتوانین کرداری پەیوەندی

ئەنتەرناسیۆنالیستی چینی کرێکار بهێنینە پێشەوە لە دەستووری کاردا بەرجەستە و گەرەنتی بکەن. بتوانێت هەموو دید و ئاگاییەکی سیاسی شۆڤێنیانە لەناو کرێکاراندا لەناوببەن. هاوپشتی و هاوخەباتی کرێکارانی نەتەوە جیاجیاکان لەدژی سەرمایەداری و سیاسەتەکانی بۆرژوا لیبەراڵە و دیموکرسیەکان ببێتە کارو پیشەیان, لەو ناوچانەی یان ئەو دەوڵەتانەی کە نەتەوەی جیاوازی تێدا دەژین, ئەگەر پەیوەندی نێوانیان بەئاست و پلەی توندوتیژی نێوانیان گەشتبێت, ئەوا مێژوو جیابوونەوەیان پراکتیك دەکات. مێژووی پەیوەندی نێوان نەتەوەکان, گرنگی پێویستی جیابوونەوە و سەربەخۆییان بەرهەم دێنێت.
ئەو ئامۆژگارییانەی کەچەپی ئێران بەچەپی کوردستان و عێراقی دەکرد و دەکرێت. بزوتنەوەی شوورایی لەکوردستاندا (ئەگەرهە بێت), لەبەرامبەر بەلایەکداخستنی هەلوومەرجی ئێستا دەخاتەگەڕ. گەڕاندنەوەی کوردستان بۆ سەرعێراق, بەئەرکێکی پراکتیکی ئەو بزووتنەوەیە لەقەڵەم دەدات. ڕووی پراکتیکی ئەو بۆچوونەو دیدە تیۆرییەکەی بەمافی چارەی خۆ نوسینی کورد, یا مانەوەی لەچوارچێوەی عێراقێکی فیدڕاڵی یەکگرتوودا. واتە ئەو بۆشاییە سیاسی و ئیدارییەی کەناویان نابوو لەڕابردوو لە ئێستادا, هەلوومەرجی کوردستان و عێراق و پەیوەندی نێوان نەتەوەو ئاینزاکان و مەزهەبەکانیان پێ تاووتوێی دەکرد, هەمان بڕواو بۆچوونی ڕاستڕەوو ئایینەکانی دیووی ئەودیووی چەپ بوون و لەگەڵ ئەواندا بە کەم و کوڕی هاوهەڵوێست و بڕوابوون. ئەلتەرناتیڤەکانیان هەمان هەڵوێست و بڕوای ڕاستیان هەبووە و هەیە. هەموو ئەو دیدو بۆچوونانە, لەگەڵ بۆچوونی حیزبەکوردییەکان و سەرکردە ئەلیگارشیەکانیان, جیاوازییەکی ئەوتۆیان نی یە جێگای باسکردن بێت. نەیتوانیوە لەودیدو تێڕوانینە درێزنانەی ئەوان دەربچن, کەلایەک ڕیفڕاندەم بەچارەسەر دەزانێت, لایەکی تر بۆ ناوەند دەگەڕێتەوە, هەندێکی تریان دیدو هەڵوێستێکی ڕوون و دیاریان نی یە, هیچ کەس نازانێت وەك نیسك بەچی بارێکدا دەکەون.

هەروەها ئەوکاتانەی کە پڕاکتیکی نەکردنەوەی مافی یەکسانی نەتەوەکان, دەخاتە ئەستۆی سیاسەت و ئامانجی دەوڵەتانی زلهێزو ئیمپریالیستی یەوە. ئەمەش لەپێناوی خۆ دزینەوە, لە بەرپرسیارییەتێك کەدەبێت لەئەستۆی بگرێت, لەپێناوی بەدەست هێنانی مافی یەکسانی نەتەوەکان. لەئەستۆ نەگرتنی پڕاکتیکی جیابوونەوەی کرێکارانی کوردە, لەگەڵ کرێکارانی عەرەب و فارس و تورك, تادروستکردنی دەوڵەتی سەربەخۆی خۆیان. لەتێڕوانینەکانی چەپ

و ڕاست, دوو شێوەی جیاوازی دەربڕین و بڕواو بۆچوون دەبینرێت, بەڵام بەیەك ناوەڕۆك و ئایدیاوە. واتە داخوازی کردنی ووڵاتێکی سەربەخۆ, بەجیاواز لەقەڵەم نادات و تێكەو لێكەیەکیان بۆسەر لێشێوان دروست کردووە. لەو پێناوەدا, لەڕابردوو لەئێستادا بڕوایان وایە کەدەڵێن (دروشمی ئێمە پێکهاتنی” دەوڵەتێکی کوردی نی یە, دروشمی ئێمە ئەوەنی یە کە کوردەکان ” دەبێ دەوڵەتی خۆیانیان هەبێ , ئێمە دەمانەوێ دەوڵەتێکی سەربەخۆ چارەنووسی کوردستانەوە دەبێت پرسێك لەهەموو دانیشتوانەكەی بکرێ. دوور لەهەر قەومی یەتێك کەهەیانە) (73)

ئەو دوو فاقیەی لەتێڕوانینەکانی پێشتردا و بەتایبەت لەم پەرەگرافی سەرەوەدا هەیانە, چەپی ئێران و عێراق ناتوانن ن□□استی هەڵوێست و پراکتیك و دیدیان بشارنەو□ و ناتوانن درووشمەکانیان لەو دوو سەرەیی و بۆچوونە دژ بەیەکەکانیان بشارنەوە و بەپراکتیك بگەیەنن. لەگەڵ ئەو دروشمە دژ بەیەکانەش, هێشتا هەر دروشمی سەر لافیتەو ناو بەیاننامەکانیان بووە و دەبێت. ئەگینا ناتوانێت وەڵامی شۆڕشگێڕی بەچارەسەری کێشەی نەتەوایەتی کورد بداتەوە و مافی یەکسانی بۆ نەتەوەکان تیایدا بەرجەستەو فەراهەم بکات.

” زۆر پێویستە کە سۆسیالیستی سەرکەوتوو گەر دیموکراتیەتی تەواو بەدەست بهن□ت وەدواتر نەك تەنها یەکسانی تەواوی مافەکان بەدەست بهن□ لەنێوان نەتەوەکاندا, بەڵکو هەڵسێت بەجێبەجێکردنی مافی نەتەوە ستەملێکراوەکان لەبڕیاری چارەنووسیان, واتە مافی لەسەربەستی جیابوونەوەی سیاسی. ئەگەر پارتە سۆسیالیستەکان نەیانتوانی بەهەمووو چالاکیەکانیان لەئێستاو لەکاتی شۆڕش و لەدوای سەرکەوتنیان بیس□ل□م□نن کەنەتەوە ستەملێکراوەکان ئازادە دەکەن و پەیوەندی دەبەستن لەگەڵیان, لەسەر بنەمای سەربەستی یەکگرتن (لەگەڵ زانینی ئەوەی کە سەربەستی یەکگرتن تەنها دروشمێکی ساختەیە بەبێ سەبەرستی جیابوونەوە) ئەوا ئەو پارتانە خیانەت لەسۆسیالیزم دەکەن. بێگومان کەدیموکراتیەتیش شێوەیەکە لەشێوەکانی دەوڵەت, کەلەناو دەچێ بەلەناوچوونی دەوڵەت, بەڵام ئەوەی دروست دەبێ تەنها دوای گواستنەوە لەسۆسیالیزمی سەرکەوتوو و جێگیر بۆ کۆمۆنیزمی تەواو” (74).

چونکە ئەو پرسە پێویستی بەوەڵام هەیە, ئەگەر کۆمۆنیستەکانیش باڵادەست نەبن, بۆ بەدەست هێنانی و دامەزراندنی دەوڵەتی کوردی پێویستی بەوەڵامی ئەوان هەیە. بەو مانایە نا کەئیتر مەیدان بۆ بۆرژوازی و سەرمایەداران و حیزبەکانی تری کوردستان چۆڵ بکرێت و دەست بۆ سەرکوت و تاڵان و بڕۆی ئەوان شل بکرێت. کۆمەڵگا تەسلیمی

کۆمەڵێك سیاسی ئەلیگارشی چەتەو مافیاکانی بکرێت. چەپ بەیت و بالۆرەی زۆری بێ ناوەڕۆک و بێ مانای هەیە. بە دروشمەکانیان دەڵێن (دەبێ ئەمە نوێنەری ڕوونەدانی ئەم چارەنووسە بێن "مەبەست لە تراژیدیایە". ئەم دروشمە یارمەتی گۆڕانی ئەم دەورە دەدات…. سەهەمی طرح کردنی داخوزای سەربەخۆیی خاڵێکی نادیار لەزهنی زۆربەی خەڵکدا ڕۆشن دەکاتەوە. بەم پێ یە دروشمەکە کە سەرباری عەمەلی بوونەوەی یان نەبوونەوەی، خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێش بەتوانای دەخاڵەت کردن لەچارەنووسی خۆیاندا خۆشبین دەکات و دەیانهێنێتە مەیدان) (75) نابێت دروشمێك بەرزبکرێتەوە لەلایەن کۆمۆنیستەکانەوە، توانای جێبەجێکردنیشی نەبێت، یان جێ بەجێ کردنەکەی بەرهەمێکی بۆرژوازیانەمان پێ بدات. بەم پێ یە نابێت دروشمەکان بەئەوە بەرزبکرێتەوە، کە کرێکاران خۆش باوەڕ بکات بەهیوایەك کەئیمکانی نەبێت، یان لەبۆتەی بەهرەکێشیدا بیان توێنێتەوە.

دەبێت دروشمەکان، لەپێناوی ئەوەدا بەرزبکرێتەوە ، کە ئەو ئەرکەی لەتۆ دەخوازێت، لەسەردەم و کاتی خۆیدا، ئەوە ڕۆشن بکرێتەوە ولەپراکتیکدا بەکاربهێنرێت. ئەو دروشمەش گرنگە کە مێژوو پێویستی بەپراکتیك کردنی هەیە ، لەڕووی خەباتی چینایەتییەوە سوودمەندە بۆ ئەرکی مێژوویی چینی کرێکار، کەیەکێك لەئەرکە مێژووییەکانی مافی یەکسانی نەتەوەکانی بەردەکەوێت، لەپێناوی چارەسەری بنەڕەتی مەیل و بۆچوونی نەتەوەیانەی شۆڤێنیانەو بنەبڕکردنی لەئاگایی و بۆچوونەکانی چینی کرێکارو زەحمەت کێشانی نەتەوە جیاوازەکان.

هەموو ئەو ئەرکانەش لەپێناوی ڕەوینەوە و بڵاوە پێکردنی تەنگژەی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابووری بۆرژوازی نییە لەناوچە جیاجیاکاندا. لەهەر وڵات و ناوچەیەکدا کەمەیدانی هەڵسووڕان و جێگەوڕێگەی خەباتی چینایەتی کرێکاران و کۆمۆنیستەکانی هەبوو، پرسی نەتەوایەتی گیانی خەباتی کرێکارانی شکەت و داوەشاندبوو. یا بەتەواوی ڕێگرو لەمپەری گەورەی بەردەم تێکۆشانی چینایەتی بوو، دەبێت " دان پیادانانی مافی جیابوونەوە بەهەمووان، وەبەرز ڕاگرتنی هەموو مەسەلەیەکی بەرجەستە کەپەیوەندیداربێت بەجیابوونەوە، لەڕوانگەیەکەوە کەدووربێت لەهەموو کەموکوڕییەکی یەکسانی، وەهەموو ئیمتیازو زاڵکردنێك." (76)

ئەم پراکتیکەیش هەوڵێکە بۆ زیاتر گەشەداربوونی خەباتی چینایەتی چینی کرێکار، بەجێگەیاندنی پڕاکتیکێکی سوودمەندە، بۆ مێژووی خەباتی پڕۆلیتاریا دژی سەرمایەداران و سیستەمەکەیان. ئەگەر هاتوو لەڕووی تیۆرییەوە دروشمێکت داڕشت و بەرزکردەوە، پراکتیکیت

نەکردەوە، ئەواچینی شۆڕشگێڕ لەگەڵ دوودڵی و دەدەنگی لەخۆباتی خۆی ئاوەزان دەکەیت. دەبێت دروشمی مافی یەکسانی نەتەوەکان یەکێك لەدروشمە ڕوون و دروستەکانی خەباتی کرێکاران و کۆمۆنیستەکان بێت لەپێناوی بەدەست هێنانی ئامانجی مێژوویی چینایەتی چینی شۆڕشگێڕی سەردەم. بەڵام چەپ و ڕاست پێکەوە هەتا ئێستا دروشمێکی دژو ناڕەوای کرداری لەو پێناوەدا هەڵگرتووە. بۆیەکو کرێکاران و پڕۆلیتاریا یان لە سیاسەت و ئامانجی گەڕانی کرداری دوورخستووەتەوە. هەوڵی بەلاڕێدابردنیان داوە، لەگەڵ ئامانج و سیاسەتی سۆشیال لیبڕاڵیەکان و سوشیال دیموکرات و بۆرژوازی نەتەوە پەرەست. جووت کردووە.

هێنانە مەیدانی چینی کرێکار بۆ داخوازی مافی یەکسانی نەتەوەکان و جێبەجێ کردنی، مێژووی ئەو پەیوەندییە، دیاری دەکات، کەدوو نەتەوەی چەوساوە و چەوسێنەری پێکەوە گرێداوە. واتە باڵادەست بوونی بۆرژوازی نەتەوەیەك بەسەر کرێکار و بۆرژوازی نەتەوەیەکی تردا، خواستی جیابوونەوە و ئازادی ئەخوڵقێنێت.
کرداری نەکردنەوەی هەر ئامانجێك، لەپرۆسەی خەبات و تێکۆشاندا، کاریگەری خراپی دەبێت، لەدوورکەوتنەوەی چینی کرێکار، لەئەرك و ئاوات و ئامانجێك کەمێژوو خستوویەتیە سەرشانی. کرداری کردنەوەی مافی یەکسانی نەتەوەکان، پراکتیکی بەدەست هێنانی ئەو مافە، تاکتیکی پراکتیکێکی شۆڕشگێڕانەی چینی کرێکار و کۆمۆنیستەکانە، دژ بەئامانج و خواستی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی، وڵاتانی ئیمپریالیزم و زلهێزەکانی جیهان و بۆرژوازی و سەرمایەدارانی خۆ وڵاتی یە. هەروەکو مارکس ئەڵێت " هەرگەلێك (نەتەوەیەك) گەلێکی تر بچەوسێنێتەوە ناکرێت خۆی ئازادبێت"

28/1/2018

سەرچاوەکان:

(71) – لينين – مسائل السياسة القومية والاممية البروليتارية، دار تقدم، موسكو، 1969م، ص174 .
*- (ح.ك.ك) لەبەرامبەر حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری بەکارهێنراوە.
(72) – مەنصوری حیکمەت ، لەبەرگری کردندا .... ، بۆ پێشەوە ، ژمارە 21 ، ل5 .
(73) – هەمان سەرچاوەی پێشوو ، ل5 .
(74) – لينين – مسائل السياسية القومية والاممية البروليتارية، دار تقدم ، موسكو، 1969م، ص168-169.

(75) – مەنصوری حیکمەت, لەبرگری کردندا .... , بۆ پێشەوە , ژمارە 21 , ل5.

(76) – لینین – مسائل السیاسیة القومیة والاممیة البرولیتاریة, دار تقدم , موسکو, 1969م, ص92.